

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

BRNO 1972

NÁLEZ KERAMICKÉHO VODOVODNÍHO POTRUBÍ V PŘIBICÍCH

JOSEF UNGER, Regionální muzeum, Mikulov

Po upozornění V. Effenbergera byl dne 28. září 1971 proveden záchranný výzkum na dvoře MNV v Přibicích, kde při výkopu jámy bylo v hloubce 70 cm objeveno potrubí sestávající z keramických trubek dlouhých 69 cm, které do sebe dobře zapadaly. Vodovod směřoval od „Svaté studánky“ na náves. Podle sdělení V. Effenbergera byl vodovod již dříve objeven na několika dalších místech u kostela. Střepty získané ze zásypu vodovodu mají vnější polevu a jsou již novověké.

Fund einer keramischen Wasserleitung in Přibice (Bez. Břeclav). Beim Aushub einer kleineren Senkgrube in der Gemeinde fand man eine Wasserleitung, die aus keramischen 69 cm langen Röhren zusammengesetzt war.

OBJEV NEOLITICKÝCH A LUŽICKÝCH NÁLEZŮ U SUDIC

(okr. Blansko)

JINDRA NEKVASIL, AŮ ČSAV Brno

Na jaře 1971 sesbíral po hluboké orbě na polích v trati Padělky Tomáš Boháček ze Sudic několik střeptů, zlomek kamenného otloukače a několik kusů mazanice. Většinou jsou to střepty z neolitických nádob: několik jich je z jemné plavené hlíny s volutovou výzdobou, jiné jsou z hlíny promísené zrny tuhy. Střep z okraje mísy a okrajový střípek z menší nádoby pochází z lengyelské kultury. Ostatní střepty jsou z hrubších a větších nádob a jejich zařazení do neolitu je jen přibližné a rámcové.

V trati Padělky byly již před lety vyorány kamenné nástroje,¹ ale nynější nález keramiky je prvním dokladem o tom, že v těchto místech se nalézají neolitická sídlištní plocha.

Jeden z nalezených střeptů pochází z období, kdy byla Malá Haná osídlena lužickou kulturou. Je to střep z menší mísy a podle tuhování vnitřní plochy a plýtké rýhy mezi dnem a stěnou, je možno jej zařadit na počátek středního (slezského) období lužické kultury. S menší jistotou můžeme k tomuto střepu přiřadit střep ze zásobnice a jiný z hrnku.

Také z lužického období jsou z trati Padělky známy starší nálezy. Zprávy uváděné A. Ferulíkem a J. Mackerlem² by nasvědčovaly tomu, že zde bylo sídliště, pokud nebyly nesprávně hodnoceny neolitické objekty. Jiné údaje³ se pak vztahují k objevení žárového hrobu.

Poznámky:

¹ J. Mackerle, *Pravěk Malé Hané*, Jevíčko 1948, 8; též, *Stará sídelní oblast severozápadní Moravy*, Rukopis AŮ Brno 1952, 183.

² A. Ferulík, AŮ Brno, č. j. 1102/50; J. Mackerle, *Stará sídelní oblast*, 83.

³ I. L. Červinka, AŮ Brno, č. j. 1366/47, 94/65; J. Mackerle, *tamtéž*, 83.

Entdeckung neolithischer und Lausitzer Funde bei Sudice (Bez. Blansko). In der Flur „Padělky“ bei Sudice fand man volutenkeramische und Lengyelscherben. Es ist hier am ehesten eine grössere neolithische Siedlungsfläche.¹ Andere Scherben gehören in den mittleren (Schlesischen) Zeitabschnitt der Lausitzer Kultur an. Auch aus diesem Zeitabschnitt sind ältere Funde bekannt.^{2, 3}

NOVÉ ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZY Z PROSTĚJOVSKA (okr. Prostějov)

FRANTIŠEK TRČALA, Prostějov
(Tab. 109)

1. Hrob kultury zvoncovitých pohárů v Držovicích (okr. Prostějov)

Při kopání základů a sklepů pro novostavbu č. 73 na stavební parcele č. 29 v Držovicích byly roku 1910 rozrušeny a odkryty čtyři kostrové hroby. Z jejich přídavek zachránil tehdy A. Gottwald

dva bohatě zdobené zvoncovité poháry, dva hrníčky a měděný prsten, uložené nyní v OVM v Prostějově. (Ant. Gottwald, Hroby z doby přechodní a kamenné palice z Prostějovska, ČMMZ XV, 1915, 159—161, obr. 1.)

Dům, vystavěný tehdy v Držovicích K. Kyselým, má nyní č. 33 v ulici Slovenského národního povstání. Pod základy jeho hospodářského přístavku, na hranici stavební parcely č. 29 a zahrady parcelního čísla 144, byl počátkem června 1971 při opravě zmíněného přístavku objeven další, v pořadí 5. hrob.

V hloubce asi 1 m pod úrovní terénu byla nalezena skrčená kostra, velmi špatně zachovalá, ležící údajně na pravém boku, hlavou k severu a s nohama skrčenýma v severozápadním směru. Před čelistmi lebky byla mísa (Tab. 109:4), mezi ní a krčními obratly kostry byl tenkostěnný hrníček (Tab. 109:3). Pátrání po dalších předmětech bylo bezvýsledné.

1. Nezdobená mísa se dvěma kruhovými otvory pod plochým a dovnitř vysazeným okrajem, vyrobená z materiálu promíseného hrubým křemenným pískem, nerovnoměrně vypálená, tmavě hnědošedá, uvnitř se zbytky tenké, velmi pečlivě vyhlazené jemné červené vrstvy. R.: v. 57 mm, Ø okraje 240 mm, Ø dna 100 mm (Tab. 109:4).

2. Tenkostěnný baňatý hrníček, tmavošedého povrchu, jehož část s uchem je odlomena. R.: v. 78 mm (Tab. 109:3).

2. Nález mladohradištních hrobů v Seloutkách (okr. Prostějov)

Při stavbě rodinných domků č. 182 a č. 133 v Seloutkách, v nově se tvořící ulici vpravo od silnice k Prostějovu, přišlo se v minulých letech na několik lidských koster, údajně bez přídavek. Nálezům nebyla tehdy věnována žádná pozornost.

V srpnu 1971, při výkopu zeminy na stavební parcele č. 39/5 pro sklep a garáž dalšího rodinného domku v tomto pořadí, Z. Balcarovského, bylo nalezeno v hloubce 40—50 cm pod úrovní terénu 8—10 lidských koster, uložených nepravidelně, bez jednotné orientace. Z nich nejzachovalejší a nejrobustnější, s orientací od SZ (lebka) k JV, měla v nohou dětskou kostru, u lebky pak dvě esovité záušnice (Tab. 109:1), zhotovené z bronzového drátu, vždy s jedním koncem roztepaným do plošky a svinutým, které datují nález rámcově do mladší doby hradištní.

3. Ojedinelý středověký nález z Držovic (okr. Prostějov)

V listopadu 1971 byla při zemních pracích na dvoře domu č. 35 v ulici Slovenského národního povstání nalezena bez bližších nálezových okolností středověká nádoba (Tab. 109:2).

Neue archäologische Funde aus dem Gebiet um Prostějov. 1. An Stellen von älteren Grabfunden der Glockenbecherkultur in Držovice (Bez. Prostějov), wurde ein weiteres Skelettgrab dieser Kultur festgestellt (Taf. 109, 3, 4). 2. In Seloutky (Bez. Prostějov), wurden Skelettgräber aus der jüngeren Burgwallzeit festgestellt (Taf. 109:1). 3. In Držovice (Bez. Prostějov), wurde ohne nähere Fundumstände ein mittelalterliches Gefäß gewonnen (Taf. 109:2).

ZJIŠŤOVACÍ VÝZKUMY U STRACHOTÍNA

(okr. Břeclav)

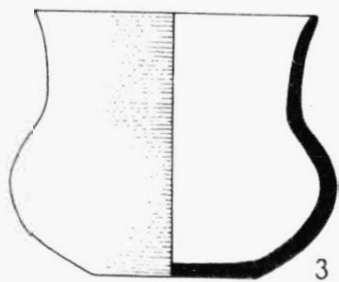
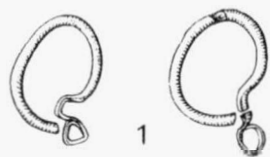
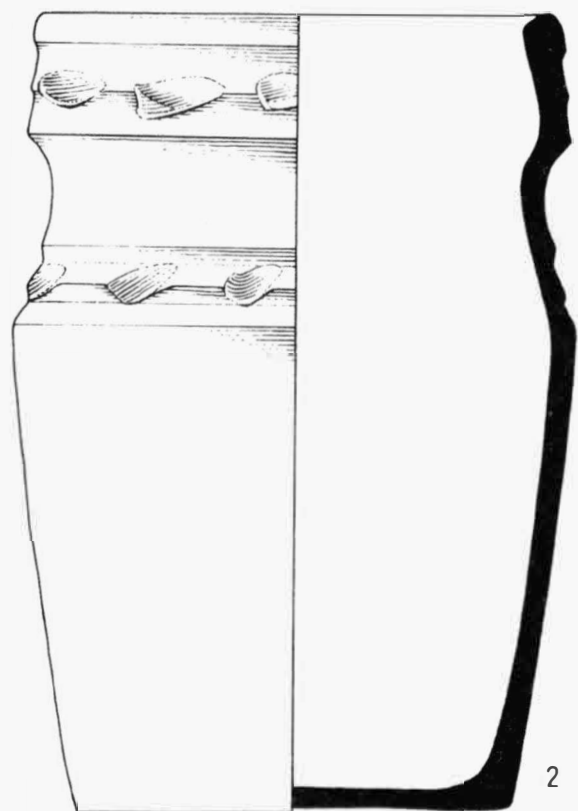
JOSEF UNGER, Regionální muzeum, Mikulov

V jihovýchodní části strachotínského katastru se nacházejí dvě archeologické lokality, na nichž byly položeny zjišťovací sondy.

V trati „U vazů“, na profilu vytvořeném levým břehem Dyje, jsou patrné vrstvy a zahloubené objekty. Při začistění a zdokumentování části profilu byly objeveny střepy volutové, hradištní a středověké keramiky.

Asi 500 m severně od lokality „U vazů“, nad soutokem Popického potoka a výtokem z bažinatých luk zvaných „Ponse“ v trati „Hrůdy“, jsou dobře patrné malé vyvýšeninky. V krtčích hromádkách na těchto vyvýšeninkách se často nachází mazanice a středověké střepy. Malou zjišťovací sondou na jedné vyvýšenince byly získány střepy hradištní a středověké keramiky. Jedná se patrně o pozůstatky zaniklé osady Sturnice.

Feststellungsgrabungen bei Strachotín (Bez. Břeclav). In der Flur „U vazů“ am linken Ufer der Thaya wurden volutenkeramische, burgwallzeitliche und mittelalterliche Keramikscherben gefunden. In der Flur „Hrůdy“ sind kleine Erhebungen sichtbar. Durch eine Feststellungssonde in einer Erhebung wurden Scherben burgwallzeitlicher und mittelalterlicher Keramik gewonnen.

Tab. 100

Selouky (okr. Prostějov). 1 záušnice z mladohradištního hrobu; 2 Držovice (okr. Prostějov), středověká nádoba; 3-4 Držovice, keramika z hrobu kultury zvoncovitých pohárů. — 1 Schläfenring aus einem jungburgwallzeitlichen Grab; 2 Držovice, mittelalterliches Gefäß; 3-4 Držovice, Keramik aus einem Grab der Glockenbecherkultur.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1971

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19

Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulík

Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský

Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá

Kresby: Doc. dr. B. Klíma, M. Bálek, S. Janák, A. Životská

Na titulní obálce: Nádobka z eneolitického sídliště v Brně-Lískovci

Tiskem: Grafia, n. p., Brno, provozovna 04, Gottwaldova 21

Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné